

**Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31
Δεκεμβρίου 2016**

Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31
Δεκεμβρίου 2016

Attachment:

1. Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου
2016

Regulated

Publication Date: 28/03/2017

Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

Λευκωσία, 28 Μαρτίου 2017

Κύρια Σημεία

- Σημαντικά ορόσημα επιτεύχθηκαν τον Ιανουάριο 2017: πλήρης αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον ELA, επιτυχής έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ. και εισαγωγή των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου
- Επτά συνεχή τρίμηνα βελτίωσης προβληματικών δανείων
- Μείωση προβληματικών δανείων (δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών) κατά €459 εκατ. ή 5% σε τριμηνιαία βάση. Μείωση ύψους €3,0 δις ή 27% για το έτος 2016
- Μείωση μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) (βάσει EAT) κατά €867 εκατ. ή 7% σε τριμηνιαία βάση. Μείωση ύψους €2,9 δις ή 21% για το έτος 2016
- Πλήρης αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον ELA ύψους €11,4 δις. Αποπληρωμή ύψους €3,8 δις κατά το έτος 2016 και αρχές 2017
- Αύξηση καταθέσεων κατά €867 εκατ. ή 6% σε τριμηνιαία βάση. Αύξηση ύψους €2,3 δις ή 16% το 2016
- Βελτίωση δείκτη Δανείων προς Καταθέσεις (Δ/Κ) σε 95%
- Ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε σε 15,7% (pro forma). Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ανήλθε σε 14,5%. Ενίσχυση κατά 50 μονάδες βάσης το 2016
- Ισχυρή λειτουργική κερδοφορία προ προβλέψεων ύψους €148 εκατ. το δ' τρίμηνο 2016 και €566 εκατ. το έτος 2016, η οποία διοχετεύτηκε για μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό
- Μέτρια κερδοφορία μετά τη φορολογία ύψους €64 εκατ. για το έτος 2016 και κέρδη μετά τη φορολογία ύψους €2 εκατ. για το δ' τρίμηνο 2016

Προφίλ Συγκροτήματος

Το Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου ιδρύθηκε το 1899 και είναι ο μεγαλύτερος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο. Το Συγκρότημα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνει τραπεζικές υπηρεσίες, χρηματοδοτήσεις, φάκτοριγκ, χρηματοεπενδυτικές υπηρεσίες, διαχείριση κεφαλαίων και ασφάλειες γενικού κλάδου και ζωής. Το Συγκρότημα λειτουργεί μέσω 127 καταστημάτων, από τα οποία 122 λειτουργούν στην Κύπρο, 1 στη Ρουμανία και 4 στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, η Τράπεζα λειτουργεί γραφεία αντιπροσωπείας στη Ρωσία, την Ουκρανία και την Κίνα. Το Συγκρότημα εργοδοτεί 4.284 άτομα διεθνώς. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, το Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων του Συγκροτήματος ανερχόταν σε €22,2 δις και τα Ίδια Κεφάλαια του σε €3,1 δις.

Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος¹ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016

A.1 Ανάλυση Ισολογισμού

A.1.1 Κεφαλαιακή Βάση

Τα ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Τράπεζας διαμορφώθηκαν σε €3.071 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις) ανήλθε σε 14,5% στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με 14,6% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016, και αυξήθηκε κατά 50 μονάδες βάσης κατά το έτος, σε σύγκριση με 14,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις, προσαρμοσμένος για τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις², ανήλθε σε 13,9% στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 14,6% στις 31 Δεκεμβρίου 2016, υψηλότερος από τον ελάχιστο δείκτη.

Η επίδραση της εφαρμογής των επιταχυνόμενων μεταβατικών διατάξεων που σχετίζονται με τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και της περιόδου εφαρμογής τους από 10 σε 5 έτη³ είχαν ως αποτέλεσμα, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις) να ανέλθει στο 14,5% στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (σε σύγκριση με 14,7% όπως ανακοινώθηκε στα Προκαταρκτικά Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος), και ο τελικός Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 14,6% (σε σύγκριση με 14,8% όπως ανακοινώθηκε στα Προκαταρκτικά Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος), αναπροσαρμοσμένος σε 15,7% (pro forma)⁴ συμπεριλαμβανομένου του Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης (το «Ομόλογο») το οποίο εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2017 (σε σύγκριση με περίπου 16% όπως ανακοινώθηκε στα Προκαταρκτικά Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος).

Με την ψήφιση των τροπολογιών του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου τον Φεβρουάριο 2017 αναφορικά με τις μεταβατικές διατάξεις για το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου και με την ολοκλήρωση της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) που έγινε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) το 2016, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) από την 1 Ιανουαρίου 2017 μειώθηκε σε 9,50% από 10,75%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4,5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3,75% και το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου με μεταβατικές διατάξεις το οποίο ανέρχεται σε 1,25%⁵. Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, η ΕΚΤ παρέχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ.

Η απαίτηση για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας από την 1 Ιανουαρίου 2017, μετά την ψήφιση των τροπολογιών του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου τον Φεβρουάριο 2017 αναφορικά με τις μεταβατικές διατάξεις για το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου μειώθηκε σε 13,00% από 14,25% και αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8% (το οποίο μπορεί να καλυφθεί μέχρι 1,5% με Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2,0% με Δευτεροβάθμια Κεφάλαια), τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3,75% (υπό μορφή Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1), καθώς και αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου με μεταβατικές διατάξεις ύψους 1,25%⁶.

Τον Ιανουάριο 2017, η Τράπεζα επέστρεψε στις κεφαλαιαγορές με την έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2) ύψους €250 εκατ. Το Ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει επιτόκιο ύψους 9,25%. Το Ομόλογο λήγει στις 19 Ιανουαρίου 2027. Η Τράπεζα έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του Ομολόγου στις 19 Ιανουαρίου 2022, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εγκρίσεων. Το προϊόν της έκδοσης του Ομολόγου θα βελτιστοποιήσει το ύψος και την σύνθεση των κεφαλαίων και των υποχρεώσεων της Τράπεζας, βελτιώνοντας τον συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε περίπου 15,7% (pro forma).

¹ Τα Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος που αναφέρονται σε αυτή την ανακοίνωση αφορούν την Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λίμιτεδ την «Τράπεζα», και μαζί με τις θυγατρικές της, το «Συγκρότημα», της οποίας οι μετοχές ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) και στο Χρηματιστήριο Αθηνών στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Στις 18 Ιανουαρίου 2017, η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (BOC Holdings) εντάχθηκε στη δομή του Συγκροτήματος ως η νέα μητρική εταιρία της Τράπεζας. Στις 19 Ιανουαρίου 2017, το συνολικό εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της BOC Holdings εισήχθη για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου και στο ΧΑΚ. Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που αναφέρεται και/ή παρουσιάζεται σε αυτή την έκθεση δεν είναι οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις της BOC Holdings για σκοπούς του Κεφαλαίου 4 του Μέρους 6 της νομοθεσίας για εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας. Οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις της BOC Holdings για σκοπούς του Κεφαλαίου 4 του Μέρους 6 της νομοθεσίας για εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας για την περίοδο από 11 Ιουλίου 2016 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 αναμένεται να εκδοθούν μέχρι τις 30 Απριλίου 2017 και να παραδοθούν στον Έφορο Εταιριών της Ιρλανδίας εντός 28 ημερών από τις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (κατά την ημερομηνία αυτής της έκθεσης δεν ετοιμάστηκαν τέτοιες απαιτούμενες από τη νομοθεσία οικονομικές καταστάσεις, ούτε εκδόθηκε οποιαδήποτε έκθεση από τους ανεξάρτητους ελεγκτές της BOC Holdings).

² Οι προσαρμογές σχετίζονται με αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €450 εκατ. και αναγνωρίζονται με φορολογικές ζημιές ύψους €3,6 δις και μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Τράπεζας μέχρι το 2028, με φορολογικό συντελεστή 12,5%. Επιπλέον, υπάρχουν φορολογικές ζημιές ύψους περίπου €8,5 δις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης υποστηρίζεται από τις προβλέψεις της Διεύθυνσης και λαμβάνει υπόψη την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εντός της περιόδου λήξης τους.

³ Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2016/445 της ΕΚΤ της 14^{ης} Μαρτίου 2016 για την άσκηση των δικαιωμάτων και των ευχερειών τα οποία είναι διαθέσιμα στο δίκαιο της Ένωσης (ΕΚΤ/2016/4), η περίοδος εφαρμογής των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων μειώθηκε από 10 σε 5 έτη, με ισχύ από την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών αποτελεσμάτων 31 Δεκεμβρίου 2016.

⁴ Με βάση των ελεγμένων οικονομικών αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

⁵ Σύμφωνα με την Κυπριακή νομοθεσία η οποία έχει οριστεί για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω των απαιτήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)/Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV). Το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ανέρχεται σε 1,875% για το 2018 και σε 2,5% για το 2019 (σε πλήρη ισχύ).

⁶ Βλέπε Υποσημείωση 5.

A.1.2 Καταθέσεις Πελατών και Δάνεια

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €16.510 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (σε σύγκριση με €15.643 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και €14.181 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015), και σημείωσε αύξηση ύψους 6% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και αύξηση ύψους 16% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι καταθέσεις πελατών στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά €833 εκατ. κατά τη διάρκεια του τριμήνου, εκ των οποίων τα €494 εκατ. προέρχονται από εγχώριες καταθέσεις. Οι καταθέσεις στην Κύπρο ανήλθαν σε €15.043 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016, αποτελώντας το 91% του συνόλου των καταθέσεων του Συγκροτήματος. Το μερίδιο αγοράς επί των καταθέσεων⁷ της Τράπεζας στις καταθέσεις στην Κύπρο, ανήλθε σε 30,8% στις 31 Ιανουαρίου 2017, σε σύγκριση με 30,3% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016.

Οι καταθέσεις πελατών αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης του Συγκροτήματος, με τη συνεισφορά τους προς τη συνολική χρηματοδότηση του Συγκροτήματος να αυξάνεται σταδιακά. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 74% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με 70% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016. Συνολικά, οι καταθέσεις πελατών ως προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων σημείωσαν αύξηση ύψους 26 εκατοστιαίων μονάδων, από το χαμηλό των 48% στις 31 Μαρτίου 2014. Ο δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις (Δ/Κ) βελτιώθηκε περαιτέρω στο 95% στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με 102% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και με το υψηλό 151% στις 31 Μαρτίου 2014.

Τα δάνεια⁸ του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €20.130 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με €20.596 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και €22.592 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Η μείωση των δανείων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αναδιρθρώσεων, περιλαμβανομένων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps), συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με μετοχές (debt for equity swaps) και διαγραφών. Τα δάνεια στην Κύπρο ανήλθαν σε €18.269 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 91% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος. Η Τράπεζα είναι ο μεγαλύτερος δανειστής στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων⁹ να ανέρχεται σε 39,7% στις 31 Ιανουαρίου 2017, σε σύγκριση με 41,1% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016. Τα δάνεια στο Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν σε €1.296 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με €1.232 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 6% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος. Τα νέα δάνεια για το έτος ανήλθαν σε €1,5 δις, από τα οποία €1,0 δις δόθηκαν στην Κύπρο και €451 εκατ. δόθηκαν από τη θυγατρική εταιρεία στο Ηνωμένο Βασίλειο.

A.1.3 Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα

Η χρηματοδότηση της Τράπεζας από κεντρικές τράπεζες ανήλθε σε €850 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016, και αποτελείται από χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ύψους €200 εκατ. και χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ύψους €650 εκατ, περιλαμβανομένης χρηματοδότησης ύψους €600 εκατ. μέσω μιας σειράς Στοχευμένων Πράξεων πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ II) που ανακοινώθηκε από την ΕΚΤ τον Μάρτιο 2016. Μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016, η χρηματοδότηση από τον ELA αποπληρώθηκε πλήρως. Τον Μάρτιο 2017, η Τράπεζα έχει αντλήσει επιπρόσθετη χρηματοδότηση ύψους €230 εκατ. μέσω των ΣΠΠΜΑ II, την οποία αναμένεται να λάβει στις 29 Μαρτίου 2017.

A.1.4 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου, συνεχίζει να αποτελεί την κύρια προτεραιότητα του Συγκροτήματος. Η Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (ΔΑΑΧ) επιδιώκει να επιτύχει την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων οι οποίες θα ευθυγραμμίσουν τις υποχρεώσεις σχετικά με την εξυπηρέτηση δανείων με τις αλλαγές στις οικονομικές και χρηματοοικονομικές συνθήκες των συνεργάσιμων δανειοληπτών της Τράπεζας. Το νομοθετικό πλαίσιο για τις εκποιήσεις και την αφερέγγυότητα, η πιο εποικοδομητική επικοινωνία της Τράπεζας με τους δανειολήπτες σε συνδυασμό με τους βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες της Κυπριακής οικονομίας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση των προβληματικών δανείων.

Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών¹⁰ μειώθηκαν κατά €459 εκατ. (5% τριμηνιαία μείωση) το δ' τρίμηνο 2016. Η μείωση οφείλεται κυρίως στις αναδιρθρώσεις, περιλαμβανομένων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps), συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με μετοχές (debt for equity swaps) και διαγραφών. Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ανήλθαν σε €8.309 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 41% του συνόλου των δανείων (δείκτης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών), σε σύγκριση με 43% το προηγούμενο τρίμηνο. Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά

⁷ Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου.

⁸ Τα δάνεια αναφέρονται πριν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (η διαφορά μεταξύ του συμβατικού οφειλόμενου ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς) ύψους €928 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (σε σύγκριση με €989 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016).

⁹ Βλέπε Υποσημείωση 7.

¹⁰ Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ορίζονται ως τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών και τα απομειωμένα δάνεια (απομειωμένα είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση ή πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών).

€3,0 δις ή 27% το 2016. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις¹¹ αυξήθηκε στο 54,4% στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (53,6% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016). Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων, ανέρχεται σε 67%¹² στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με 66% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016.

	31.12.2016		30.09.2016	
	(€ εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων	(€ εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων
Δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	8.309	41,3%	8.768	42,6%
Εκ των οποίων:				
- Απομειωμένα χωρίς καθυστέρηση	472	2,3%	514	2,5%
- Απομειωμένα με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	91	0,5%	74	0,4%

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) (ΜΕΔ)¹³ μειώθηκαν κατά €867 εκατ. ή κατά 7% κατά τη διάρκεια του δ' τριμήνου 2016 και ανήλθαν σε €11.034 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 55% του συνόλου των δανείων, σε σύγκριση με 62% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο, η τριμηνιαία μείωση των ΜΕΔ υπερέβη τη μείωση των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, κυρίως λόγω της ικανοποιητικής απόδοσης των ΜΕΔ μετά την αναδιάρθρωσή τους που είχε ως αποτέλεσμα την έξοδο τους από την κατηγορία των ΜΕΔ εφόσον πληρούσαν τα κριτήρια. Αναμένεται να εξέλθουν από την κατηγορία των ΜΕΔ περαιτέρω δάνεια τα επόμενα τρίμηνα, λόγω της ικανοποιητικής απόδοσής τους μετά την αναδιάρθρωσή τους. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ με προβλέψεις ανήλθε στο 41% στις 31 Δεκεμβρίου 2016, από 40% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 39% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ με προβλέψεις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων, ανέρχεται σε 54%¹⁴ στις 31 Δεκεμβρίου 2016, σε σύγκριση με 52% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 49% στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

	31.12.2016		30.09.2016	
	(€ εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων	(€ εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) (βάσει EAT)	11.034	54,8%	11.901	57,8%
Εκ των οποίων:				
- ΜΕΔ ρυθμισμένα χωρίς απομείωση και χωρίς καθυστέρηση	2.037	10,1%	2.349	11,4%

A.1.5 Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (Real Estate Management Unit, REMU)

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) συστάθηκε στις αρχές του 2016 για να αναλάβει τον έλεγχο των ακινήτων που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps), να διαχειριστεί αυτά τα ακίνητα (περιλαμβανομένης επιλεκτικής επένδυσης και ανάπτυξης) και να τα πωλήσει, επιτυγχάνοντας γρηγορότερη και λιγότερο δαπανηρή διαδικασία εκποίησης. Κατά τη διάρκεια του 2016, η ΔΔΑ ανέλαβε ακίνητα ύψους €1,1 δις, μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Με την έμφαση να μετατοπίζεται στις πωλήσεις, η Τράπεζα, κατά τη διάρκεια του έτους, ολοκλήρωσε την πώληση ακινήτων ύψους €166 εκατ., από τα οποία €155 εκατ. (79 ακίνητα) αφορούσαν την Κύπρο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η ΔΔΑ διαχειριζόταν ακίνητα με λογιστική αξία ύψους €1,4 δις.

A.1.6 Έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό

Ως μέρος της **στρατηγικής απομόχλευσής** της και μέσω συγκεκριμένων, στοχευμένων και έγκαιρων ενεργειών, η Τράπεζα κατάφερε να μειώσει τον κίνδυνο στον ισολογισμό της, να ενισχύσει τη ρευστότητά της και να βελτιώσει την κεφαλαιακή της θέση.

Η εναπομείνουσα έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχει ως ακολούθως:

¹¹ Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις υπολογίζεται ως το σύνολο των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων, της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των προβλέψεων για στοιχεία εκτός ισολογισμού (ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις), ως προς το σύνολο των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών.

¹² Ο δείκτης υπολογίζεται τόσο με την αναπροσαρμογή των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων, όσο και των υπολοίπων των δανείων, ώστε να περιλαμβάνουν οποιαδήποτε μη αναγνωρισμένα έσοδα από τόκους που οφείλονται στα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων.

¹³ Το 2014 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) δημοσίευσε τα πρότυπα αναφοράς για τις ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σύμφωνα με τον ορισμό της EAT, ένα δάναιο θεωρείται ως μη εξυπηρετούμενο αν πληρούνται τα πιο κάτω κριτήρια: (i) Δάνεια χρεωστών οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί ότι αδυνατούν να αποπληρώσουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους χωρίς την εκποίηση εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη καθυστέρησης, ή τον αριθμό ημερών σε καθυστέρηση, για παράδειγμα σε περίπτωση διαγραφής ή σε περίπτωση όπου η Τράπεζα έχει κινηθεί νομικά εναντίον του χρεώστη ή σε περίπτωση πτωχευσάντων πελατών, ή (ii) Δάνεια πελατών που έχουν απομειωθεί π.χ. σε περίπτωση που η Τράπεζα έχει προβεί σε ειδική πρόβλεψη, ή (iii) Δάνεια με σημαντική καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, ή (iv) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης, ή (v) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση, τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών.

¹⁴ Βλέπε Υποσημείωση 12.

- Ελλάδα: Η καθαρή έκθεση αποτελείται από (α) καθαρά στοιχεία που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό (εξαιρουμένων των ακινήτων από εκποιήσεις) ύψους €17 εκατ. (σε σύγκριση με €12 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016), (β) 634 ακίνητα από εκποιήσεις λογιστικής αξίας €153 εκατ. (σε σύγκριση με 636 ακίνητα από εκποιήσεις λογιστικής αξίας €161 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016), (γ) στοιχεία εκτός ισολογισμού ύψους €113 εκατ. (σε σύγκριση με €115 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016) και (δ) έκθεση δανεισμού σε Ελληνικές οντότητες, η οποία αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών της Τράπεζας στην Κύπρο, ύψους €82 εκατ. (σε σύγκριση με €80 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016) και έκθεση δανεισμού στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα ύψους €107 εκατ. (σε σύγκριση με €145 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016).
- Ρουμανία: Η συνολική καθαρή έκθεση ανέρχεται σε €206 εκατ. (σε σύγκριση με €221 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016).
- Σερβία: Η συνολική καθαρή έκθεση¹⁵ ανέρχεται σε €42 εκατ., στα ίδια επίπεδα με την καθαρή έκθεση στις 30 Σεπτεμβρίου 2016.
- Ρωσία: Η εναπομείνουσα καθαρή έκθεση (στοιχεία που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό και στοιχεία εκτός ισολογισμού) ανέρχεται σε €44 εκατ. (σε σύγκριση με €45 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016).

Σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος για έξοδο από τις μη βασικές δραστηριότητες, οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος της Bank of Cyprus Romania αναμένονται να τερματιστούν κατά τη διάρκεια του 2017, κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές. Τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του υποκαταστήματος θα μεταφερθούν σε άλλες εταιρίες του Συγκροτήματος.

A.2 Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Τα καθαρά έσοδα από τόκους και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το έτος 2016 ανήλθαν σε €686 εκατ. και 3,47% αντίστοιχα. Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €162 εκατ., μείωση ύψους 1%, σε σύγκριση με €164 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016, αντικατοπτρίζοντας τη μείωση στο σύνολο των δανείων κυρίως λόγω της αύξησης των αναδιαρθρώσεων, περιλαμβανομένων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps) και τα χαμηλά επιτόκια / τις ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού. Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθε σε 3,37%, σε σύγκριση με 3,35% για το γ' τρίμηνο 2016.

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το έτος 2016 ανήλθαν σε €277 εκατ. και αποτελούνται κυρίως από καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €167 εκατ. και καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €44 εκατ. Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €84 εκατ. (θετική επίδραση από αυξημένα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες), σε σύγκριση με €71 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016. Τα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ανήλθαν σε €55 εκατ., σε σύγκριση με €38 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016. Τα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες για το δ' τρίμηνο 2016 περιλαμβάνουν την επίδραση από την εφαρμογή του νέου καταλόγου τιμολόγησης προμηθειών από τον Οκτώβριο 2016. Ως αποτέλεσμα, τα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες για το δ' τρίμηνο 2016 έχουν επηρεαστεί θετικά τόσο από τις νέες ή αυξημένες χρεώσεις, όσο και από τα μη επαναλαμβανόμενα έσοδα από δικαιώματα ύψους περίπου €7 εκατ. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ανήλθαν σε €9 εκατ. για το δ' τρίμηνο, μειωμένο κατά 3% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο. Το υπόλοιπο μέρος των μη επιτοκιακών εσόδων¹⁶ για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθε σε κέρδος ύψους €20 εκατ. (σε σύγκριση με €23 εκατ. το προηγούμενο τρίμηνο), το οποίο περιλαμβάνει καθαρό κέρδος ύψους €1,4 εκατ. από την πώληση ακινήτων από τη ΔΔΑ.

Τα συνολικά έσοδα¹⁷ για το έτος 2016 ανήλθαν σε €963 εκατ., σε σύγκριση με €1.040 εκατ. για το έτος 2015, μείωση ύψους 7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με τη μείωση στα συνολικά έσοδα να αντικατοπτρίζει κυρίως τη μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους. Τα συνολικά έσοδα για το δ' τρίμηνο 2016 σημείωσαν αύξηση ύψους 5% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και ανήλθαν σε €246 εκατ. (€235 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016).

Τα συνολικά έξοδα για το έτος 2016 ανήλθαν σε €397 εκατ., εκ των οποίων 56% αφορά κόστος προσωπικού (€224 εκατ.), 39% αφορούν άλλα λειτουργικά έξοδα (€153 εκατ.) και 5% αφορά ειδική εισφορά επί των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων (€20 εκατ.) επηρεαζόμενα από την αύξηση των αποθεμάτων σε καταθέσεις στην Κύπρο. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα για το έτος 2016 ανήλθε σε 41%. Τα συνολικά έξοδα για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €98 εκατ., σε σύγκριση με €97 εκατ. το προηγούμενο τρίμηνο. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθε στο 40%, σε σύγκριση με 41% το γ' τρίμηνο 2016.

Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις και τις απομειώσεις¹⁸, τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το έτος 2016 ανήλθαν σε €566 εκατ., σε σύγκριση με €632 εκατ. το προηγούμενο έτος, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη μείωση στα

¹⁵ Η καθαρή έκθεση στη Σερβία μειώθηκε σε €10 εκατ. κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου 2017 μέσω αποπληρωμών.

¹⁶ Τα μη επιτοκιακά έσοδα αποτελούνται από καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, καθαρά κέρδη/(ζημιές) από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων, και λοιπά έσοδα.

¹⁷ Τα συνολικά έσοδα αποτελούνται από τα καθαρά έσοδα από τόκους και τα μη επιτοκιακά έσοδα.

¹⁸ Αποτελούνται από προβλέψεις για απομείωση δανείων και απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές.

καθαρά έσοδα από τόκους. Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις και τις απομειώσεις¹⁹, τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €148 εκατ., σε σύγκριση με €138 εκατ. για το γ' τρίμηνο 2016, σημειώνοντας αύξηση ύψους 8% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ως καθαρό αποτέλεσμα της αύξησης στα καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες και της μείωσης στα καθαρά κέρδη από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα.

Η χρέωση προβλέψεων για απομείωση δανείων μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για το έτος 2016 ανήλθαν σε €370 εκατ. σε σύγκριση με €959 εκατ. για το έτος 2015. Η αύξηση στη χρέωση προβλέψεων για το έτος 2015 αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στις παραδοχές αναφορικά με τις προβλέψεις σε σχέση με τον συνεχή διάλογο με τις εποπτικές αρχές. Η χρέωση προβλέψεων για απομείωση δανείων μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €103 εκατ., σε σύγκριση με €109 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016. Η χρέωση προβλέψεων για το έτος 2016 ανήλθε σε 1,7%²⁰ επί του συνόλου των δανείων σε σύγκριση με ετησιοποιημένη χρέωση προβλέψεων 1,6% για το εννιάμηνο 2016. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, οι συσσωρευμένες προβλέψεις, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση²¹, ανήλθαν σε €4.519 εκατ. (σε σύγκριση με €4.703 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016) και αντιπροσωπεύουν το 22,4% επί του συνόλου των δανείων (σε σύγκριση με 22,8% στις 30 Σεπτεμβρίου 2016). Η μείωση στις συσσωρευμένες προβλέψεις για το δ' τρίμηνο ύψους €184 εκατ. οφείλεται κυρίως στις αυξημένες αναδιρθρώσεις, περιλαμβανομένου και διαγραφών²². Η αντίστοιχη μείωση κατά το προηγούμενο τρίμηνο ανερχόταν σε €172 εκατ.

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2016 ανήλθαν σε €47 εκατ. Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €13 εκατ., σε σύγκριση με €12 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016, περιλαμβανομένου της απομείωσης αποθεμάτων ακινήτων σε Κύπρο, Ελλάδα και Ρουμανία.

Οι προβλέψεις για επιδικίες και κανονιστικά ζητήματα για το έτος 2016 και για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €18 εκατ. Η αύξηση κατά το δ' τρίμηνο 2016 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των προβλέψεων για επιδικίες και κανονιστικά ζητήματα λόγω χρεώσεων προσφυγής αναφορικά με τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία πριν τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2016 ανήλθαν σε €119 εκατ. Τα κέρδη μετά τη φορολογία πριν τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €18 εκατ., σε σύγκριση με €16 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016.

Τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης²³ για το έτος 2016 ανήλθαν σε €114 εκατ. σε σύγκριση με €43 εκατ. για το έτος 2015. Αναπροσαρμόζοντας για τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης κατά το έτος 2016, τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ανήλθαν σε €51 εκατ. για το έτος 2016, σημειώνοντας αύξηση 20% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, λόγω αυξημένων εξόδων αναφορικά με την εισαγωγή των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου. Τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €16 εκατ. σε σύγκριση με €11 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016. **Τα καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων** για το έτος 2016 ύψους €59 εκατ. σχετίζονται κυρίως με κέρδη που προέκυψαν από την πώληση επένδυσης στη Visa Europe Limited κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου 2016.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Τράπεζας για το έτος 2016, ανήλθαν σε €64 εκατ. Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Τράπεζας για το δ' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €2 εκατ., σε σύγκριση με κέρδος ύψους €5 εκατ. το γ' τρίμηνο 2016.

¹⁹ Βλέπε Υποσημείωση 18.

²⁰ Η χρέωση προβλέψεων επί του συνόλου των δανείων ορίζεται ως οι προβλέψεις για απομείωση δανείων, και κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές ως προς το μέσο όρο του συνόλου των δανείων (όπως ορίζεται στην Υποσημείωση 8).

²¹ Περιλαμβάνουν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (η διαφορά μεταξύ του συμβατικού οφειλόμενου ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία εξαγοράς) και προβλέψεις για στοιχεία εκτός ισολογισμού (ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις).

²² Δάνεια μαζί με τις σχετικές προβλέψεις τους, διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται στους όρους συμφωνίας και την ικανοποιητική επίδοση.

²³ Τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από 1) το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: i) την πώληση δραστηριοτήτων και μη κύριων περιουσιακών στοιχείων (ii) τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών, τα οποία δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου και (iii) την εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου και 2) κόστος Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης.

B. Προοπτικές

Το Συγκρότημα συνεχίζει την υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων με σκοπό να καταστεί ένα **πιο δυνατό πιστωτικό ίδρυμα, ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας** και να δημιουργήσει αξία για τους μετόχους του στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Οι βασικοί πυλώνες του Συγκροτήματος είναι:

- **Σημαντική μείωση** του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου
- **Περαιτέρω βελτίωση της χρηματοδοτικής δομής**
- **Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας** με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων
- **Επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο και στο Ηνωμένο Βασίλειο**
- **Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας**
- **Δημιουργία αξίας** για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

Με τις δραστηριότητες στην Κύπρο να αντιπροσωπεύουν το 91% των δανείων, καθώς και των καταθέσεων, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας, όπως επίσης και με τις λειτουργικές συνθήκες, και ως εκ τούτου θα ωφεληθεί από την πορεία ανάκαμψης της χώρας. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας²⁴, το 3^ο τρίμηνο του 2016 το πραγματικό ΑΕΠ σημείωσε άνοδο της τάξης του 2,9% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015 (λαμβάνοντας υπόψη τις εποχικές διακυμάνσεις), ανεβάζοντας τον ρυθμό ανάπτυξης για το έτος σε 2,8% (σε σχέση με 1,7% για το 2015), δηλαδή τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από το 2008. Τομείς που συνέτειναν στον ρυθμό ανάπτυξης παρέμειναν ο τουρισμός και οι διεθνείς επιχειρηματικές υπηρεσίες από πλευράς προσφοράς, και η ιδιωτική κατανάλωση, οι πάγιες επενδύσεις και οι καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών από την πλευρά της ζήτησης. Περαιτέρω παράγοντες που συνέτειναν στον ρυθμό ανάπτυξης αποτελούν η υποτίμηση του Ευρώ έναντι του Δολαρίου Ηνωμένων Πολιτειών και η πορεία μείωσης στην τιμή πετρελαίου. Η τουριστική δραστηριότητα ήταν έντονη με τις αφίξεις να σημειώνουν άνοδο ύψους 19,8% και τα έσοδα από τον τουρισμό να σημειώνουν άνοδο ύψους 11,9% για το έτος 2016. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της κρίσης είναι καλύτερες από τις αναμενόμενες λόγω των αλλαγών τόσο στα έσοδα, όσο και στα έξοδα της δημοσιονομικής εξίσωσης.

Οι προοπτικές της Κυπριακής οικονομίας μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές. Η ανάκαμψη παρατηρείται σε ευρεία βάση, οι όροι χρηματοδότησης του τραπεζικού συστήματος έχουν βελτιωθεί σημαντικά, τα αποθέματα των μη εξυπηρετούμενων δανείων μειώνονται και το ποσοστό ανεργίας μειώνεται με σημαντικό ρυθμό. Σύμφωνα με τις επίσημες Οικονομικές Προβλέψεις (Χειμώνας 2017) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ θα παραμείνει ισχυρή, αλλά αναμένεται να επιβραδυνθεί σε 2,5% το 2017 και σε 2,3% το 2018.

Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν θετικά τις προοπτικές της οικονομίας συνδέονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλών τιμών πετρελαίου, περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών μεγεθών στην ευρωζώνη και επενδυτικών δαπανών καθώς οι τιμές των ακινήτων σταθεροποιούνται και με έργα στον τομέα του τουρισμού, της ενέργειας και των δημοσίων έργων τα οποία υλοποιούνται.

Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τις προβλέψεις για βελτίωση της οικονομίας σχετίζονται με το υψηλό επίπεδο των προβληματικών δανείων, την απώλεια δυναμικής στον τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με συναφείς κινδύνους για τα δημόσια οικονομικά και την επιστροφή του πληθωρισμού. Επίσης μπορεί να σχετίζονται και με την πιθανή επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος για την Κύπρο. Αυτό περιλαμβάνει τη συνέχιση της οικονομικής ύφεσης στη Ρωσία σε συνθήκες παρατεταμένης πτώσης της τιμής πετρελαίου, ασθενέστερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη στην ευρωζώνη ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της παγκόσμιας οικονομίας και βραδύτερη ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο με υποτίμηση της Αγγλικής Στερλίνας ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας γύρω από την έξοδο της από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι άμεσες συνέπειες για την Κύπρο από μια έξοδο, θα προέλθουν κυρίως από την τουριστική δραστηριότητα. Η πιθανή μείωση στις αφίξεις των τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να περιοριστεί, τουλάχιστο εν μέρει, από την αύξηση των αφίξεων από άλλους προορισμούς, καθώς βελτιώνεται η σύνδεση της χώρας αεροπορικώς. Η πολιτική αβεβαιότητα στην Ευρώπη, είτε λόγω εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου είτε λόγω της προσφυγικής κρίσης, πιθανόν να οδηγήσει σε αυξημένη οικονομική αβεβαιότητα και να υπομονεύσει την εμπιστοσύνη.

Η αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων του Συγκροτήματος παραμένει η κορυφαία προτεραιότητα για τη Διεύθυνση του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα συνεχίζει να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με τη δυναμική στις αναδιαρθρώσεις να συνεχίζεται. Το Συγκρότημα προχώρησε με επιτυχία σε βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης δανείων, ύψους κατά μέσο όρο περίπου €1 δις το τρίμηνο από τον Ιανουάριο 2015 στο ευρύτερο φάσμα του προβληματικού της χαρτοφυλακίου. Παρατηρείται στροφή επικέντρωσης προς τα χαρτοφυλάκια Ανάκτησης Χρεών και Τομέα Ιδιωτών, με την ανάκτηση των χρεών να γίνεται μέσω κατάσχεσης, ούτως ώστε να δοθούν λύσεις σε προβληματικές υποθέσεις και μη συνεργάσιμους δανειολήπτες, και με εισπράξεις μέσω της εξειδικευμένης μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων Τομέα Ιδιωτών και άλλων διαθέσιμων μέσων, ώστε να επιτευχθεί έγκαιρη και συνεχής επικοινωνία με πελάτες. Κατά το έτος 2016, το χαρτοφυλάκιο της ανάκτησης χρεών απομολοχθηκε κατά €0,8 δις. Στην Τράπεζα αναλογεί το 85%

²⁴ Στοιχεία που δημοσιεύτηκαν 10 Μαρτίου 2017

της μείωσης των ΜΕΔ στην Κύπρο το 2016, αποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής της στην αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων μέσω μιας αφοσιωμένης ΔΑΑΧ. Αναμένεται περαιτέρω μείωση των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών και των ΜΕΔ κατά τα επόμενα τρίμηνα, αντικατοπτρίζοντας τη μείωση στη δημιουργία νέων προβληματικών δανείων, τη δυναμική των αναδιρθρώσεων, την εφαρμογή των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων, συγκεκριμένα του νομοθετικού πλαισίου για τις εκποιήσεις και την αφερέγγυότητα, το νομοσχέδιο για την πώληση δανείων, τα φορολογικά κίνητρα για την υποστήριξη της αναδιρθρώσης χρέους και τη βελτίωση των οικονομικών και λειτουργικών συνθηκών στην Κύπρο. Η Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (REMU) συστάθηκε στην αρχή του έτους για την παροχή μιας πιο επαγγελματικής προσέγγισης στην παραλαβή, διαχείριση και διάθεση των ακινήτων από εκποιήσεις και αναμένεται να συμβάλει στην επιτάχυνση της διαδικασίας ανάκαμψης.

Προκειμένου να βελτιώσει περαιτέρω τη χρηματοδοτική της δομή, η Τράπεζα εντείνει τις προσπάθειές της για διατήρηση και προσέλκυση καταθέσεων με χαμηλότερο κόστος, αξιοποιώντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των πελατών προς την Τράπεζα και τις βελτιωμένες μακροοικονομικές συνθήκες. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα προχώρησε στην προώθηση νέων καταθετικών προϊόντων στοχεύοντας στην προσέλκυση καταθετών από την εγχώρια και διεθνή αγορά. Η ισχυρή κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας και η συνολικά βελτιωμένη χρηματοοικονομική της θέση **αυξάνουν τις επιλογές χρηματοδότησής της**. Μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016, η Τράπεζα αποπλήρωσε τη χρηματοδότηση από τον ELA. Κατά το 2016 και μέχρι την πλήρη αποπληρωμή του στις αρχές 2017 η Τράπεζα αποπλήρωσε €3,8 δις ELA. Αυτό αποτελεί ακόμη ένα σημαντικό ορόσημο στην πορεία της Τράπεζας για ανάκτηση της ισχυρής της θέσης από το 2013, και έχει επιτευχθεί μέσα από μια σειρά ενεργειών, που περιλαμβάνουν την εκτεταμένη απομόχλευση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου το 2014, τη σημαντική αύξηση των καταθέσεων κατά τα τελευταία δύο χρόνια, την αποπληρωμή και λήξη κρατικών ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη μετατροπή περιουσιακών στοιχείων σε περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά ως εξασφάλιση για πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Με την έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης τον Ιανουάριο 2017, η Τράπεζα επέστρεψε με επιτυχία στις κεφαλαιαγορές. Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (“BRRD”), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ’ Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Παρόλο που η ακριβής διαμόρφωση και ο καθορισμός της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί, η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σ’ αυτό τον τομέα.

Με στόχο να υποστηρίξει τις επενδύσεις από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης και να υποβοηθήσει την Κυπριακή οικονομία δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας για νέους, η Τράπεζα προχώρησε σε δύο νέα δάνεια με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank, EIB) για συνολικό ποσό ύψους €135 εκατ. Επιπρόσθετα, τον Δεκέμβριο 2016 η Τράπεζα προχώρησε με νέο συμβόλαιο υπό το Ταμείο Επιχειρηματικότητας Κύπρου (Cyprus Entrepreneurship Fund, CYPEF) με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund, EIF) αυξάνοντας το συνολικό ποσό κατά €60 εκατ. και συνεχίζει να παρέχει κοινά χρηματοδοτούμενα προγράμματα με στόχο τη στήριξη των εγχώριων επιχειρήσεων.

Στρατηγική επικέντρωσης και αναμόρφωσης του επιχειρηματικού μοντέλου για ανάπτυξη των κύριων δραστηριοτήτων στην Κύπρο μέσω μιας πολιτικής συνετού νέου δανεισμού και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η ανάπτυξη νέου δανεισμού επικεντρώνεται σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας, οι οποίοι είναι συμβατοί με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, οι επαγγελματικές υπηρεσίες, ο τομέας της τεχνολογίας, της πληροφορικής/επικοινωνίας, της ενέργειας, της εκπαίδευσης και των οικολογικών έργων. Το Συγκρότημα επιδιώκει στοχευμένη ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, επικεντρώνοντας τις προσπάθειές του για συνεργασία με επιχειρηματίες και με ιδιόκτητες επιχειρήσεις. Μέσω επιλεκτικής παρουσίας σε Λονδίνο και Μπέρμιγχαμ και με χρηματοδότηση από τη λιανική αγορά, η στρατηγική του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι η ανάπτυξη των εργασιών του στην αγορά ακινήτων, συγκεκριμένα στην επαγγελματική αγορά-προς-ενοικίαση και τη διεύρυνση προσφοράς προϊόντων στην αγορά στεγαστικών δανείων, λογαριασμών ταμιευτηρίου, τρεχούμενων λογαριασμών και προϊόντων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, επαγγελματίες και για Κύπριους κάτοικους.

Η Διοίκηση επικεντρώνεται επίσης στη διαφοροποίηση των εσόδων μέσω της αύξησης των προμηθειών και δικαιωμάτων από διεθνείς υπηρεσίες και συναλλαγές, της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και ασφαλείων. Οι ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος, EuroLife και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο ζωής και γενικό κλάδο αντίστοιχα, κατέχουν ηγετική θέση στην Κυπριακή ασφαλιστική βιομηχανία, με τις δραστηριότητες αυτές να παρέχουν επαναλαμβανόμενα εισοδήματα και ως εκ τούτου διαφοροποιούν περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων της Τράπεζας. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες για το έτος 2016 ανήλθαν σε €44 εκατ. σε σύγκριση με €48 εκατ. το έτος 2015.

Η Τράπεζα συνεχίζει να διατηρεί την ηγετική της θέση στο Κυπριακό τραπεζικό σύστημα, με το μερίδιο αγοράς επί των καταθέσεων να ανέρχεται σε 30,8% και επί των δανείων σε 39,7% στις 31 Ιανουαρίου 2017. Η ενισχυμένη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και η βελτίωση της ρευστότητάς του, στηρίζουν τις προσπάθειες χρηματοδότησης σε υποσχόμενους τομείς της εγχώριας οικονομίας μέσω των κύριων δραστηριοτήτων της,

για στήριξη επιχειρηματιών στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω της θυγατρικής της στο Ηνωμένο Βασίλειο και για τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Από την αρχή του έτους, το Συγκρότημα παρέιχε νέα δάνεια ύψους περίπου €1,5 δις κυρίως σε υποσχόμενους τομείς της εγχώριας οικονομίας μέσω των κύριων δραστηριοτήτων της και σε στήριξη επιχειρηματιών στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω της θυγατρικής της στο Ηνωμένο Βασίλειο, και επιδιώκει ενεργά την παροχή περαιτέρω πίστωσης σε βιώσιμες επιχειρήσεις και ιδιώτες.

Στις 19 Ιανουαρίου 2017, η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (BOC Holdings), δηλαδή η νέα μητρική εταιρία από τις 18 Ιανουαρίου 2017, που είναι η ημερομηνία ισχύος του Σχεδίου Διακανονισμού, ανακοίνωσε ότι το συνολικό εκδομένο μετοχικό της κεφάλαιο το οποίο αποτελείται από 446.199.933 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 ανά μετοχή εισήχθηκε στη standard κατηγορία του Επίσημου Μητρώου της εποπτικής αρχής κεφαλαιαγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου για διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών του Λονδίνου (London Stock Exchange, LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) για διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ.

Η εισαγωγή των μετοχών στο LSE αποτελεί ακόμη ένα σημαντικό ορόσημο στην εκπλήρωση των στρατηγικών στόχων του Συγκροτήματος. Αναμένεται να ενισχύσει τη ρευστότητα διαπραγμάτευσης των μετοχών, η οποία θα ενισχύσει την προβολή του Συγκροτήματος και θα οδηγήσει σε μια πιο διευρυμένη βάση επενδυτών ικανή να στηρίξει το Συγκρότημα μακροπρόθεσμα. Τα πιο πάνω αναμένεται να ενδυναμώσουν περαιτέρω την εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερόμενων μερών προς το Συγκρότημα.

Η BOC Holdings εξακολουθεί να εργάζεται για εισαγωγή των μετοχών της στην premium κατηγορία του LSE και προτίθεται να προχωρήσει στην υποβολή αίτησης για εισαγωγή στην κατηγορία αυτή στο μέλλον, με στόχο να θεωρηθεί επιλέξιμη για συμπερίληψη στους δείκτες FTSE UK. Οι εργασίες συνεχίζονται και η εισαγωγή στη standard κατηγορία του LSE αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο.

Γ. Κύριοι Δείκτες Απόδοσης

Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει την απόδοση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους Μεσοπρόθεσμους Στόχους που καθορίστηκαν τον Φεβρουάριο 2016 και σε σχέση με νέους Μεσοπρόθεσμους Στόχους.

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης Συγκροτήματος		Δεκέμβριος 2015	Δεκέμβριος 2016	Μεσοπρόθεσμοι Στόχοι Φεβρουαρίου 2016	Νέοι Μεσοπρόθεσμοι Στόχοι
Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου	Δείκτης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	50%	41%	<30%	<20%
	Δείκτης ΜΕΔ	62%	55%	-	<30%
	Ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ με προβλέψεις	39%	41%	-	>50%
	Χρέωση προβλέψεων ως ποσοστό των χορηγήσεων (Cost of Risk)	4,3%	1,7% ²⁵	<1,0%	<1,0% ²⁶
	Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	121%	95%	100-120%	90-110%
Κεφάλαιο	Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ²⁷	14,1%	14,6%	-	>15%
Αποδοτικότητα	Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	3,8%	3,47%	-3,00%	-3,00%
	Δικαιώματα και προμήθειες / Σύνολο εσόδων	15%	17% ²⁸	>20%	>20%
	Δείκτης κόστος προς έσοδα	39%	41%	40-45%	40-45%
Ισολογισμός	Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	€23,3 δις	€22,2 δις	>€25 δις	>€25 δις

²⁵ Βλέπε Υποσημείωση 20.

²⁶ Μετά την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9.

²⁷ Βλέπε Υποσημείωση 3.

²⁸ Εξαιρουμένων μη επαναλαμβανόμενων εσόδων από δικαιώματα ύψους περίπου €7 εκατ.

Δ. Παράρτημα

Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων								
€ εκατ.	Ετήσια 2016	Ετήσια 2015	Ετήσια ±%	Δ' τρίμηνο 2016	Γ' τρίμηνο 2016	Τριμηνιαία ±%	Β' τρίμηνο 2016	Α' τρίμηνο 2016
Καθαρά έσοδα από τόκους	686	842	-19%	162	164	-1%	175	185
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	167	154	9%	55	38	43%	38	36
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα	48	31	55%	13	20	-33%	9	6
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	44	48	-7%	9	10	-3%	11	14
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	6	(53)	-	3	1	-	1	1
Λοιπά έσοδα	12	18	-34%	4	2	24%	4	2
Σύνολο εσόδων	963	1.040	-7%	246	235	5%	238	244
Κόστος προσωπικού	(224)	(234)	-4%	(53)	(54)	-2%	(59)	(58)
Ειδική εισφορά επί των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	(20)	(17)	15%	(5)	(5)	7%	(5)	(5)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(153)	(157)	-3%	(40)	(38)	4%	(37)	(38)
Σύνολο εξόδων	(397)	(408)	-3%	(98)	(97)	1%	(101)	(101)
Κέρδη πριν τις προβλέψεις και απομειώσεις, τα κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	566	632	-10%	148	138	8%	137	143
Προβλέψεις για απομείωση δανείων μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	(370)	(959)	-61%	(103)	(109)	-5%	(96)	(62)
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(47)	(62)	-23%	(13)	(12)	12%	(14)	(8)
Προβλέψεις για επιδικίες και κανονιστικά ζητήματα	(18)	(8)	135%	(18)	-	-	(2)	2
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	8	6	38%	5	1	216%	1	1
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	139	(391)	-	19	18	3%	26	76
Φορολογία	(16)	(9)	84%	(1)	(4)	-87%	(4)	(8)
(Κέρδη)/ζημιές που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(4)	6	-	-	2	-	(5)	(1)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία, πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από την πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	119	(394)	-	18	16	11%	17	67
Έσοδα συμβούλων, Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ²⁹	(114)	(43)	165%	(16)	(11)	47%	(70)	(17)
Ζημιές από ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση/μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(38)	-	-	-	-	-	-
Καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	59	37	62%	-	-	-	59	-
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	64	(438)	-	2	5	-61%	6	50

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης	Ετήσια 2016	Ετήσια 2015	Ετήσια ±%	Δ' τρίμηνο 2016	Γ' τρίμηνο 2016	Τριμηνιαία ±%	Β' τρίμηνο 2016	Α' τρίμηνο 2016
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (ετησιοποιημένη βάση)	3,47%	3,79%	-32 μ.β.*	3,37%	3,35%	+2 μ.β.*	3,55%	3,63%
Δείκτης κόστος προς έσοδα	41%	39%	+2 ε.μ.*	40%	41%	-1 ε.μ.*	43%	41%
Απόδοση επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (ετησιοποιημένη βάση)	0,3%	-1,7%	+2 ε.μ.*	0,0%	0,1%	-0,1 ε.μ.*	0,1%	0,9%
Απόδοση επί του μέσου όρου των ιδίων κεφαλαίων (ετησιοποιημένη βάση)	2,1%	-12,9%	+15 ε.μ.*	0,3%	0,7%	-0,4 ε.μ.*	0,8%	6,5%
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ σεντ)	0,71	(4,92)	5,63	0,02	0,06	(0,04)	0,07	0,56

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β.= μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

²⁹ Βλέπε Υποσημείωση 23.

Συνοπτικός Ενοποιημένος Ισολογισμός			
€ εκατ.	31.12.2016	31.12.2015	±%
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.506	1.423	6%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.088	1.314	-17%
Ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	674	1.009	-33%
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	15.649	17.192	-9%
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	3.244	2.284	42%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	11	49	-76%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	22.172	23.271	-5%
Καταθέσεις από τράπεζες	435	242	80%
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	850	4.453	-81%
Συμφωνίες επαναγοράς	257	368	-30%
Καταθέσεις πελατών	16.510	14.181	16%
Ομολογιακά δάνεια	-	1	-
Άλλες υποχρεώσεις	1.014	944	7%
Μη κυκλοφορούσες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	4	-
Σύνολο υποχρεώσεων	19.066	20.193	-6%
Μετοχικό κεφάλαιο	892	892	0%
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου και αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.505	2.505	0%
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	244	259	-6%
Συσσωρευμένες ζημιές	(570)	(601)	-5%
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Τράπεζας	3.071	3.055	1%
Δικαιώματα μειοψηφίας	35	23	56%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	3.106	3.078	1%
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	22.172	23.271	-5%

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	31.12.2016	31.12.2015	±%
Δάνεια (€ εκατ.)	20.130	22.592	-11%
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	16.510	14.181	16%
Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	95%	121%	-26 ε.μ.*
Ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	41%	50%	-9 ε.μ.*
Δείκτης κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις ³⁰	54%	48%	+6 ε.μ.*

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

Κεφάλαια	31.12.2016	31.12.2015	±%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) (με μεταβατικές διατάξεις) ³¹	14,5%	14,0%	+0,5 ε.μ.*
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ³²	14,6%	14,1%	+0,5 ε.μ.*
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	18.865	19.666	-4%

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος.

Οι ελεγμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι διαθέσιμες στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (στην Οδό Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος) και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Η ανακοίνωση και η παρουσίαση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

³⁰ Βλέπε Υποσημείωση 11.

³¹ Βλέπε Υποσημείωση 3.

³² Βλέπε Υποσημείωση 3.